

Biuro Spraw Wewnętrznych Policji

Informacja na temat stanu zagrożenia przestępczością dotyczącą Policji w 2018 roku

Wstęp

Niniejsza „Informacja na temat stanu zagrożenia przestępczością dotycząca Policji w 2018 roku”, którą przekazujemy Państwu wzorem lat poprzednich, została opracowana po zakończeniu 11 miesięcy funkcjonowania Biura Spraw Wewnętrznych Policji jako jednostki organizacyjnej służby spraw wewnętrznych, utworzonej w polskiej Policji z dniem 27 stycznia 2018 r., przy czym obejmuje ona nie tylko te 11 miesięcy, lecz cały zakończony 2018 rok. Uwzględnia zatem także okres od 1 do 26 stycznia 2018 roku, w którym Biuro Spraw Wewnętrznych funkcjonowało jeszcze jako komórka organizacyjna Komendy Głównej Policji.

„Informacja ...” stanowi zasadniczą część materiału sprawozdawczego z działalności BSWP w ubiegłym roku, który zgodnie z zapisem art. 5b. ust. 10 ustawy o Policji¹, został przekazany Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji. Pominęto jedynie szczegółowe kwestie, związane z funkcjonowaniem BSWP jako nowo utworzonej jednostki organizacyjnej Policji, jak również z wykonywaniem poszczególnych rodzajów czynności służbowych, w celu realizacji zadań określonych w art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, tj. rozpoznawania, zapobiegania i zwalczania przestępczości policjantów i pracowników Policji oraz przestępstw przeciwko obrotowi gospodarczemu popełnianych na szkodę Policji, określonych w art. 296-306 Kodeksu karnego, a także wykrywania i ścigania sprawców tych przestępstw, a także - w zakresie zleconym przez Inspektora Nadzoru Wewnętrznego - funkcjonariuszy i pracowników Policji, Straży Granicznej i Służby Ochrony Państwa lub strażaków i pracowników Państwowej Straży Pożarnej.

Zatem w „Informacji ...” zawarto:

- **opis stanu zagrożenia przestępczością dotyczącą Policji**, w oparciu o procesowe efekty zrealizowanych czynności służbowych, **wraz z charakterystyką wybranych rodzajów zagrożeń** dotyczących funkcjonowania Policji, pojmowanej nie tylko jako ponad 120-tysięczna formacja złożona z funkcjonariuszy i pracowników wyposażonych w szerokie uprawnienia, ale także jako instytucja zarządzająca wielkimi zasobami majątku i informacji,
- **wskazanie działań BSWP wymagających kontynuacji**, na kierunkach wynikających z własnego rozpoznania, jak również zleconych szczegółowych zadań np. dotychczasowego zaangażowania w przeciwdziałanie zagrożeniom przy realizacji Programu Modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020, w części realizowanej przez Komendanta Głównego Policji.

Należy zaznaczyć, że przedstawiony w niniejszej „Informacji ...” statystyczny obraz przestępczości związanej z funkcjonowaniem Policji, opracowany został na podstawie danych własnych, czyli odnoszących się do postępowań karnych, które wszczęto na podstawie materiałów przekazanych prokuratorowi przez BSWP, lub w których funkcjonariusze Biura wykonywali powierzone czynności śledztwa prokuratorskiego. Nie uwzględnia on natomiast pewnej liczby spraw, w których Prokuratura wszczęła i prowadziła postępowanie bez udziału BSWP.

---

¹ Art. 5b. ust. 10 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji: Komendant BSWP przedstawia corocznie do dnia 31 stycznia ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych informację o działalności BSWP.

Przy charakteryzowaniu podstawowych zagrożeń przestępczością z udziałem policjantów uwzględniono obszary funkcjonowania Policji generujące zagrożenia, zarówno te „rzeczywiste” - wyrażające się co roku znaczną liczbą popełnionych przestępstw (takie jak korupcja przy kontroli ruchu drogowego czy ujawnianie informacji służbowej), jak też niektóre przestępcze zachowania policjantów/pracowników w służbie/pracy i poza nią, które, choć w skali roku występują nielicznie, to każdy zaistniały przypadek wpływa negatywnie na sprawność funkcjonowania Policji, jak również na jej wizerunek i poziom społecznego zaufania do Policji (jak udział policjantów w przestępczości narkotykowej, stosowanie przemocy na służbie lub w rodzinie, popełnianie przestępstw kryminalnych, czy gospodarczych, nawet w ramach zorganizowanej grupy przestępczej). Poruszona została również problematyka zagrożeń działaniami na szkodę interesów majątkowych Policji ze strony osób spoza środowiska policyjnego, która w ocenie BSWP zasługuje na podkreślenie w związku z możliwością wystąpienia realnego zagrożenia nielegalnymi praktykami ze strony potencjalnych dostawców sprzętu i usług dla Policji. Wskazano też dotychczasowe zaangażowanie w inicjowanie i prowadzenie działań - zarówno własnych, jak również realizowanych we współpracy z kierownikami właściwych jednostek organizacyjnych Policji oraz komórek służby wspomagającej - w celu zapewnienia bezpiecznego i racjonalnego wykorzystania środków wydatkowanych na policyjne inwestycje, a pochodzących z Programu Modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020.

Obraz zagrożeń dot. Policji, zaprezentowany w rozdziale I niniejszej „Informacji ...” na podstawie danych odnoszących się do procesowych efektów pracy BSWP w 2018 roku (uzyskanych w wyniku zrealizowanych czynności operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowo-śledczych, a także czynności w obszarze profilaktyki zagrożeń), został uzupełniony o wynikające z nich wnioski, które są istotne z punktu widzenia planowania bądź kontynuacji działań przez samo Biuro, a ponadto mogą okazać się przydatne np. dla kadry kierowniczej Policji.

W rozdziale II „Informacji ...” zaprezentowano natomiast priorytetowe kierunki działań BSWP oraz podejmowane inicjatywy na rzecz Policji, realizowane w 2018 roku, jak też aktualnie kontynuowane. Podobnie jak w ubiegłych latach, przy ich charakteryzowaniu przypomniano o potrzebie współdziałania z BSWP, a także podkreślono rolę nadzoru służbowego w Policji.

I. Analiza stanu zagrożenia przestępczością w środowisku policyjnym w 2018 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim - w oparciu o dane Biura Spraw Wewnętrznych Policji.

W niniejszym rozdziale „Informacji ...” zaprezentowano obraz statystyczny przestępczości w Policji, a także niektórych przestępstw na szkodę Policji, opracowany na podstawie danych zgromadzonych przez BSWP, odnoszących się do efektów postępowań karnych:

- wszczętych na podstawie materiałów przekazanych prokuratorowi przez BSWP,
- śledztw prokuratorskich, w których funkcjonariusze BSWP wykonywali powierzone czynności.

Postępowania te dotyczyły zarówno przestępstw popełnionych przez funkcjonariuszy i pracowników Policji, jak też osoby spoza Policji - dokonujące przestępstw wspólnie z policjantami i pracownikami Policji, a także, w przypadku niektórych rodzajów przestępstw - na szkodę formacji.

I.1. Przestępczość policjantów.

Tabela nr 1

Dane dotyczące przestępczości funkcjonariuszy Policji w służbie i poza służbą w latach 2017 i 2018

	2017 rok	2018 rok
Liczba funkcjonariuszy, którym przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstwa	328	284
Liczba przestępstw zarzuconych funkcjonariuszom Policji	764	821

Źródło: Dane własne BSWP

W 2018 r. 284 policjantom przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw - wskaźnik dynamiki w stosunku do 2017 r. wyniósł **86%**. Policjantom tym przedstawiono w 2018 r. 821 zarzutów popełnienia przestępstw - wskaźnik dynamiki w stosunku do 2017 r. wyniósł **107%**.

Tabela nr 2

Dane dotyczące liczby funkcjonariuszy Policji, którym przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw w latach 2017 i 2018 - w podziale na województwa oraz wg właściwości jednostek

województwa	Liczba funkcjonariuszy w 2017 roku	Liczba funkcjonariuszy w 2018 roku
KUJAWSKO-POMORSKIE	20	14
POMORSKIE	16	20
LUBUSKIE	7	10
WIELKOPOLSKIE	25	26
ZACHODNIO-POMORSKIE	9	7

DOLNOŚLĄSKIE	30	29
PODLASKIE	13	8
LUBELSKIE	17	10
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	9	8
ŚLĄSKIE	36	52
ŚWIĘTOKRZYSKIE	10	1
MAŁOPOLSKIE	26	14
ŁÓDZKIE	18	16
OPOLSKIE	10	11
PODKARPACKIE	4	11
KGP	2	2
KSP	35	30
MAZOWIECKIE	12	10
CBŚP	29	4
BSWP	0	1

Źródło: Dane własne BSWP

W 2018 r. największą liczbę funkcjonariuszy, którym przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw odnotowano w województwie śląskim (**52**). Wysoki poziom odnotowano także w garnizonach: stołecznym (**30**) i dolnośląskim (**29**).

Tabela nr 3

Dane dotyczące funkcjonariuszy Policji, którym przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw w latach 2017 i 2018 - wg kryterium rodzaju służby

	Liczba funkcjonariuszy w 2017 roku	Liczba funkcjonariuszy w 2018 roku
Służba prewencyjna	204	213
Służba kryminalna	87	58
Służba śledcza	29	4
Służba wspomagająca	8	8
Służba wewnętrzna	0	1

Źródło: Dane własne BSWP

W 2018 r. największa liczba funkcjonariuszy Policji, którym przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw, wystąpiła w służbie prewencyjnej. Wynosiła ona 213 funkcjonariuszy i stanowiła aż **75%** ogółu policjantów, podejrzanych w 2018 r. Liczba funkcjonariuszy Policji służby kryminalnej, którym przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw wyniosła 58 i stanowiła **20%** ogółu policjantów, podejrzanych w 2018 r. Liczba funkcjonariuszy Policji służby wspomagającej wyniosła 8 i stanowiła **3%** ogółu policjantów, podejrzanych w 2018 r. Najmniejsze liczby funkcjonariuszy Policji, którym 2018 r. przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw wystąpiły w służbie śledczej - 4 i służbie wewnętrznej - 1.

Tabela nr 4

Dane dotyczące stażu służby funkcjonariuszy Policji w chwili popełnienia zarzucanego przestępstwa, w 2017 i 2018 r., w ujęciu procentowym (na podstawie daty popełnienia pierwszego przestępstwa)

Staż służby funkcjonariuszy	2017 rok		2018 rok	
	Dane w liczbach	Dane w procentach	Dane w liczbach	Dane w procentach
do 3 lat	41	12	41	14
4 - 10 lat	115	35	92	32
11 - 15 lat	71	22	53	19
16 - 20 lat	59	18	48	17
21 lat i powyżej	42	13	50	18

Źródło: Dane własne BSWP

W 2018 r. nadal blisko połowę, tj. **46%** funkcjonariuszy Policji, którym przedstawiono zarzut popełnienia przestępstwa, stanowili policjanci o stażu służby nie większym niż 10 lat.

I.2. Przestępczość pracowników Policji.

Tabela nr 5

Dane dotyczące przestępczości pracowników Policji w latach 2017 i 2018

	2017 rok	2018 rok
Liczba pracowników Policji, którym przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstwa	15	22
Liczba przestępstw zarzuconych pracownikom Policji	23	31

Źródło: Dane własne BSWP

W 2018 r. 22 pracownikom Policji przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw - wskaźnik dynamiki w stosunku do 2017 r. wyniósł **147%**. Pracownikom tym przedstawiono w 2018 r. 31 zarzutów popełnienia przestępstw - wskaźnik dynamiki w stosunku do 2017 r. wyniósł **135%**.

I.3. Przestępczość osób spoza Policji.

BSWP realizuje ustawowe zadania w stosunku do osób spoza Policji, które popełniają na szkodę Policji przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu popełnianych, określone w art. 296-306 Kodeksu karnego. Ponadto, prowadząc czynności służbowe w ramach realizacji ustawowych zadań w zakresie rozpoznawania,

zapobiegania i zwalczania przestępczości policjantów i pracowników Policji, BSWP uzyskuje i przekazuje do Prokuratury materiały, wskazujące na popełnienie przestępstw przez osoby spoza Policji, które:

- występują wraz z policjantem (pracownikiem Policji) jako drugi podmiot tej samej relacji przestępczej, np. korupcji: przyjmujący - wręczający określoną korzyść, obrotu narkotykami: nabywca - dealer,
- uczestniczą wspólnie z funkcjonariuszami i pracownikami Policji w popełnianiu tych samych przestępstw o charakterze kryminalnym lub gospodarczym (np. oszustw, kradzieży, rozbojów).

Tabela nr 6

Dane dotyczące przestępczości osób spoza Policji, pozostających w obszarze zainteresowania BSWP w latach 2017 i 2018

	2017 rok	2018 rok
Liczba osób spoza Policji, którym przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstwa	168	85
Liczba przestępstw zarzuconych osobom spoza Policji	485	306

Źródło: Dane własne BSWP

W 2018 r. 85 osobom spoza Policji przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw - wskaźnik dynamiki w stosunku do 2017 r. wyniósł **51%**. Osobom tym przedstawiono w 2018 r. 306 zarzutów popełnienia przestępstw - wskaźnik dynamiki w stosunku do 2017 r. wyniósł **63%**.

Podsumowując podstawowe dane obrazujące statystykę procesową wszystkich opisanych powyżej kategorii osób z Policji i spoza niej, należy stwierdzić, że w wyniku postępowań przygotowawczych prowadzonych w 2018 r. z udziałem BSWP, łącznie 391 podejrzanych przedstawiono ogółem 1158 zarzutów popełnienia przestępstw. W analizowanych kategoriach, nastąpił więc wyraźny spadek liczby podejrzanych osób, która w 2017 r. wynosiła łącznie 511, natomiast liczba zarzuconych im przestępstw spadła w sposób nieznaczny, ponieważ w 2017 r. obejmowała 1272 czyny.

I.4. Obraz najpoważniejszych zagrożeń przestępczością policjantów w 2018 r.

Tabela nr 7

Liczba przestępstw zarzuconych funkcjonariuszom Policji w latach 2017 i 2018 - ogółem oraz w wybranych kategoriach przestępstw (tj. tych, w których przedstawiono najwięcej zarzutów)

	2017 rok	2018 rok
Z ustaw szczególnych	26	19
Przeciwko ochronie informacji	29	19
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	28	27
Przeciwko życiu i zdrowiu	27	32
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	33	36
Przeciwko mieniu	52	63
Przeciwko wiarygodności dokumentów	37	126
Przeciwko działalności instytucji państwowych i samorządowych	442	444
Ogółem	764	821

Źródło: Dane własne BSWP

W 2018 r. największa liczba zarzutów popełnienia przestępstw, przedstawionych funkcjonariuszom Policji dotyczyła przestępstw przeciwko działalności instytucji państwowych i samorządowych. Wynosiła ona 444 zarzuty i pozostała na poziomie zbliżonym do 2017 r. Druga pod względem wielkości liczba zarzutów popełnienia przestępstw, przedstawionych funkcjonariuszom Policji dotyczyła przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów. Wynosiła ona 126 zarzutów - wskaźnik dynamiki w stosunku do 2017 r. wyniósł **340%**. Trzecia pod względem wielkości liczba zarzutów popełnienia przestępstw, przedstawionych funkcjonariuszom Policji dotyczyła przestępstw przeciwko mieniu. Wynosiła ona 63 zarzuty - wskaźnik dynamiki w stosunku do 2017 r. wyniósł **121%**. Należy podkreślić, że stosunkowo nieliczne, bo sprowadzające się w 2018 r. do 19 przypadków, zarzuty w kategorii przestępstw przeciwko ochronie informacji, nie odzwierciedlają rzeczywistego poziomu zagrożenia w obszarze korzystania z zasobów informacji Policji, ponieważ przestępcze nadużycia w tym obszarze, były zarówno w 2018 r. jak i w poprzednich latach kwalifikowane także z innych artykułów kodeksu karnego, a ich łączna liczba okazała się znacznie wyższa. Jednocześnie należy zaznaczyć, że w wykresie nr 7 pominięto te kategorie, w których w analizowanych latach 2017 i 2018 wystąpiły pojedyncze przypadki lub brak przypadków przestępstw, dlatego ogólne liczby przestępstw zarzuconych policjantom w tych latach nie stanowią sumy przestępstw, przedstawionych w wykresie.

Przy charakteryzowaniu zagrożeń o charakterze korupcyjnym w Policji należy przypomnieć, że zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, *korupcją jest obiecywanie, proponowanie, wręczanie, żądanie, przyjmowanie przez jakąkolwiek osobę, bezpośrednio lub pośrednio, jakiegokolwiek nienależnej korzyści majątkowej, osobistej lub innej, dla niej samej lub jakiegokolwiek innej osoby, lub przyjmowanie propozycji lub obietnicy takich korzyści w zamian za działanie lub zaniechanie działania w wykonywaniu funkcji publicznej lub w toku działalności gospodarczej*. Zgodnie z konwencjami, ratyfikowanymi przez Polskę w ramach Rady Europy, jako korupcyjne sklasyfikowano następujące

przestępstwa określone w polskim kodeksie karnym: sprzedajność, przekupstwo, płatną protekcję, a także nadużycie funkcji publicznej w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej.

Tabela nr 8

Stosunek procentowy liczby przestępstw o charakterze korupcyjnym (w tym nadużycia władzy w celu osiągnięcia korzyści) i pozostałych przestępstw, zarzuconych funkcjonariuszom Policji w latach 2017 i 2018

	2017 rok		2018 rok	
	Dane w liczbach	Dane w procentach	Dane w liczbach	Dane w procentach
Przestępstwa korupcyjne	360	47	307	37
Pozostałe przestępstwa	404	53	514	63

Źródło: Dane własne BSWP

W 2018 r. liczba przestępstw o charakterze korupcyjnym, zarzuconych funkcjonariuszom Policji wyniosła 307 i stanowiła **37%** ogółu zarzuconych im przestępstw. Wskazuje to na **spadek tej proporcji o 10%** w stosunku do poziomu odnotowanego w 2017 r.

Wśród pozostałych 63% przestępstw, których popełnienie zarzucono w 2018 r. funkcjonariuszom Policji, najliczniej występowały inne kategorie przestępstw pozostające w zainteresowaniu BSWP:

1/ związane z wykonywaniem czynności służbowych:

- przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów,
- przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, które wraz z kategorią przestępstw przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, związane są przede wszystkim z zagrożeniem stosowania przez policjantów przemocy przy wykonywaniu czynności administracyjno-porządkowych i dochodzeniowo-śledczych,
- przestępstwa przeciwko ochronie informacji, w tym sprzedaż informacji przez policjantów,

2/ niemające bezpośredniego związku ze służbą:

- przestępstwa związane z przemocą w rodzinie, mieszczące się przede wszystkim w kategoriach: przeciwko rodzinie i opiece, obyczajności i seksualności oraz czci i nietykalności cielesnej,
- przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- przestępstwa kryminalne - kradzieże, rozboje (w tym dokonywane w związku z udziałem w grupach przestępczych),
- przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji.

Tabela nr 9

Stosunek procentowy liczby poszczególnych przestępstw korupcyjnych oraz nadużycia władzy w celu osiągnięcia korzyści, zarzuconych funkcjonariuszom Policji w latach 2017 i 2018.

	2017 rok		2018 rok	
	Dane w liczbach	Dane w procentach	Dane w liczbach	Dane w procentach
Sprzedajność	81	22	105	34
Przekupstwo	3	1	7	2
Płatna protekcja	7	2	0	0
Nadużycie funkcji w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej	269	75	195	64

Źródło: Dane własne BSWP

W 2018 r. liczba 195 przypadków przedstawienia policjantom zarzutów nadużycia funkcji w celu osiągnięcia korzyści, sięgnęła **64%** zarzuconych im czynów o charakterze korupcyjnym. Oznacza to spadek proporcji zarzucenia policjantom tego rodzaju nadużycia funkcji o **11%** w stosunku do poziomu odnotowanego w 2017 r. Jednocześnie liczba 105 przypadków przedstawienia policjantom zarzutów sprzedajności, stanowiła **34%** zarzuconych im czynów o charakterze korupcyjnym. Oznacza to wzrost proporcji zarzucenia policjantom sprzedajności o **12%** w stosunku do poziomu odnotowanego w 2017 r.

Należy podkreślić, że w 2018 r. stosunek przestępstw o charakterze korupcyjnym (**37%**) do pozostałych przestępstw zarzucanych policjantom, jest o **10%** niższy niż w 2017 r., kiedy wynosił 47%. Jednocześnie w latach 2017 - 2018, wśród zarzucanych przestępstw o takim charakterze, nadal dominowało nadużycie funkcji w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej.

W kontekście tego ostatniego wniosku należy zaznaczyć, że:

- ocena prawnokarna i zastosowanie kwalifikacji czynu (w tym przypadku korupcyjnego) z udziałem funkcjonariusza publicznego, należy do organu prowadzącego śledztwo - prokuratora,
- zauważalna w ostatnich latach praktyka częstszego stosowania kwalifikacji zachowań korupcyjnych z art. 231 § 2 k.k. i objęcie takimi zarzutami proporcjonalnie większej niż wcześniej grupy zachowań z udziałem policjantów, w pewnym stopniu może „zacierać” faktyczny obraz skali dopuszczenia się przez nich osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej w związku z nadużyciem władzy, ponieważ niektóre z tak zakwalifikowanych stanów faktycznych będą dotyczyć sytuacji, w których przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków przez funkcjonariusza na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, wiązało się z osiągnięciem korzyści nie przez niego samego, a przez inną osobę.

I.4.1. Korupcja i inne przestępstwa w obszarze zagrożeń, związanym z pełnieniem służby na drogach.

Wykonywanie przez funkcjonariuszy Policji czynności związanych z kontrolą ruchu drogowego i obsługą zdarzeń drogowych nadal generuje największe zagrożenie wśród obszarów funkcjonowania Policji, potencjalnie zagrożonych popełnianiem przestępstw.

Najczęstsze działania policjantów jako sprawców w tym obszarze, polegają nadal na:

- przyjmowaniu korzyści majątkowych/osobistych (lub ich obietnicy) od kierujących, w zamian za odstąpienie od czynności służbowych lub za obniżenie rangi czynu (np. z przestępstwa na wykroczenie czy z wykroczenia na inne wykroczenie, za popełnienie którego przewidziano niższą karę i liczbę albo brak punktów karnych),
- przyjmowaniu korzyści majątkowych od właścicieli firm świadczących usługi w zakresie autoholowania i napraw powypadkowych w zamian za nieuprawnione informowanie ich o zdarzeniach,
- fałszowaniu dokumentacji służbowej w celu wyłudzenia odszkodowań komunikacyjnych.

Tabela nr 10

Stosunek procentowy liczby przestępstw popełnionych w związku z pełnieniem służby na drogach do wszystkich pozostałych przestępstw, zarzuconych funkcjonariuszom Policji w latach 2017 i 2018

	2017 rok		2018 rok	
	Dane w liczbach	Dane w procentach	Dane w liczbach	Dane w procentach
Przestępstwa na drogach	238	31	295	36
Pozostałe przestępstwa	526	69	526	64

Źródło: Dane własne BSWP

W 2018 r. liczba zarzuconych funkcjonariuszom Policji przestępstw związanych ze służbą na drogach, wyniosła 295 i stanowiła **36%** ogółu przestępstw zarzuconych policjantom. Wskazuje to na **wzrost tej proporcji o 5%** w stosunku do poziomu odnotowanego w 2017 r. Pomimo utrzymania się w dwóch ostatnich latach skali zagrożenia tego rodzaju przestępczością na zbliżonym poziomie należy ponownie podkreślić, że **ta sfera czynności służbowych i związane z nią nadużycia, pozostają nadal najpoważniejszym spośród zagrożeń, występujących w Policji.**

Tabela nr 11

Stosunek procentowy liczby zarzuconych funkcjonariuszom Policji przestępstw o charakterze korupcyjnym, popełnionych w związku ze służbą na drogach, do pozostałych przestępstw o charakterze korupcyjnym, zarzuconych ogółem funkcjonariuszom Policji w latach 2017 i 2018

	2017 rok		2018 rok	
	Dane w liczbach	Dane w procentach	Dane w liczbach	Dane w procentach
Przestępstwa korupcyjne w związku z pełnieniem służby na drogach	202	56	157	51
Pozostałe przestępstwa korupcyjne	158	44	150	49

Źródło: Dane własne BSWP

W 2018 r. liczba przestępstw o charakterze korupcyjnym, zarzuconych funkcjonariuszom Policji w związku z pełnieniem służby na drogach wyniosła 157 i stanowiła **51%** ogółu zarzuconych im przestępstw o charakterze korupcyjnym. Wskazuje to na **spadek tej proporcji o 5%** w stosunku do poziomu odnotowanego w 2017 r.

Wyniki analizy zagrożenia przestępczością policjantów przy pełnieniu służby na drogach wyznaczają także na kolejne lata priorytetowy kierunek działań profilaktycznych i wykrywczych. Należy zaznaczyć, że działaniom tym powinien towarzyszyć wzmożony nadzór ze strony bezpośrednich przełożonych nad pełnieniem i rozliczaniem przebiegu służby przez funkcjonariuszy ds. prewencji i ruchu drogowego.

I.4.2. Przemoc na służbie.

Możliwość zastosowania środków przymusu bezpośredniego jest uprawnieniem wszystkich policjantów, niemniej mając na uwadze liczbę i charakter czynności służbowych, statystycznie należy przyjąć, że nadużycia w zakresie stosowania przymusu mogą częściej zdarzać się w trakcie czynności administracyjno-porządkowych, wykonywanych przez funkcjonariuszy służby prewencyjnej. Analizując poziom tego zagrożenia należy mieć na uwadze sięgającą kilkunastu milionów w skali roku liczbę wykonywanych przez Policję różnych rodzajów czynności służbowych, w których prawo dopuszcza stosowanie środków przymusu bezpośredniego, a więc potencjalnie zagrożonych przemocą - nadużyciem środków przymusu - tj. interwencji, kontroli drogowych, zatrzymań na gorącym uczynku i osadzeń w PDOZ.

Prezentując dane o liczbie tego rodzaju przypadków potwierdzonych procesowo w śledztwach prowadzonych przy udziale funkcjonariuszy BSWP, należy podkreślić, że zagrożenie stosowaniem przez policjantów przemocy na służbie jest nadal szczegółowo monitorowane. W oparciu o dotychczasowe doświadczenia, wynikające z analizy zagrożenia jak i wyjaśniania zgłoszeń o tego rodzaju nadużyciach, w 2018 r. doskonalono współdziałanie z kadrą kierowniczą jednostek organizacyjnych Policji i rzecznikami

dyscyplinarnymi - zarówno w celu zapobiegania, jak też reagowania na stwierdzone przypadki przemocy na służbie. Niektóre kwestie dotyczące tej problematyki zostały poruszone także w II rozdziale niniejszej „Informacji ...”, poświęconej głównym kierunkom działań BSWP.

Tabela nr 12

Dane dotyczące funkcjonariuszy Policji, którym przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw związanych ze stosowaniem przemocy na służbie w latach 2017 i 2018

	2017 rok	2018 rok
Liczba policjantów, którym przedstawiono zarzuty związane z przemocą na służbie	42	30
Liczba przestępstw związanych z przemocą na służbie zarzucanych policjantom	57	43

Źródło: Dane własne BSWP

W 2018 r. 30 funkcjonariuszom Policji przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw związanych ze stosowaniem przemocy na służbie - wskaźnik dynamiki w stosunku do 2017 r. wyniósł **71%**. Policjantom tym przedstawiono w 2018 r. 43 zarzuty popełnienia przestępstw związanych ze stosowaniem przemocy na służbie - wskaźnik dynamiki w stosunku do 2017 r. wyniósł **75%**.

Pomimo, że, jak wcześniej wspomniano, potwierdzone w procesie karnym nieliczne przypadki stosowania przemocy na służbie stanowią znikomą liczbę w odniesieniu do kilkunastu milionów wykonywanych przez policjantów w skali roku czynności służbowych, potencjalnie „zagrożonych” nadużyciem uprawnień w tym zakresie, to każde nieuzasadnione albo dokonane niezgodnie z obowiązującymi przepisami użycie środków przymusu bezpośredniego przez policjantów służby prewencyjnej lub kryminalnej jest niezwykle szkodliwe w sferze relacji policjant - obywatel. Zwłaszcza wówczas, gdy ustalony w niektórych przypadkach stan faktyczny świadczy o tym, że funkcjonariusze dopuszczają się pobicia lub wręcz znęcania się nad uprzednio zatrzymanymi i obezwładnionymi osobami. Niejednokrotnie takie przypadki mają miejsce przy udziale albo biernej postawie innych funkcjonariuszy, będących uczestnikami tych czynności. Każdy z nich stanowi realne zagrożenie dla społecznego zaufania do Policji i godzi w jej wizerunek, jako formacji służącej społeczeństwu. Z tego względu wszelkie zgłoszenia, wskazujące na tego rodzaju nadużycie uprawnień, wymagają wszechstronnego wyjaśnienia - zarówno przez BSWP i Prokuraturę (pod względem naruszenia przepisów prawa karnego), jak również przez właściwych przełożonych i rzeczników dyscyplinarnych (pod względem naruszenia dyscypliny służbowej). Należy również w dalszym ciągu analizować przyczyny i dążyć do wyeliminowania jakichkolwiek przypadków użycia przemocy przez policjantów, wykorzystując przede wszystkim instrumenty nadzoru, a także oddziaływania profilaktycznego.

I.4.3. Ujawnianie informacji służbowych, przede wszystkim poprzez: przekazywanie danych z policyjnych i pozapolicyjnych baz danych oraz informacji z prowadzonych spraw osobom nieuprawnionym, w tym grupom przestępczym.

Przestępstwa przeciwko ochronie informacji, polegające na ujawnieniu przez funkcjonariusza Policji (pracownika Policji) osobie nieuprawnionej informacji, którą uzyskał w związku z wykonywaniem czynności służbowych, w tym także niejawniej, stanowią samoistne przestępstwa, a częstokroć towarzyszą różnym przejawom przestępczości w środowisku policyjnym i przybierają różne formy, a m.in. ujawniania przypadkowym osobom „sensacyjnych” szczegółów z prowadzonych spraw, ujawniania i sprzedaży informacji dziennikarzom, detektywom, firmom zajmujących się autoholowaniem i pośrednikom ubezpieczeniowym oraz ostrzegania środowiska przestępczego przed planowanymi działaniami Policji w celu ochrony działalności przestępczej.

Tabela nr 13

Dane dotyczące funkcjonariuszy Policji, którym przedstawiono zarzuty związane z pozyskaniem lub ujawnieniem informacji (m.in. w sposób wyczerpujący znamiona przestępstw przeciwko ochronie informacji), w latach 2017 i 2018

	2017 rok	2018 rok
Liczba policjantów, którym zarzucono przestępstwa związane z pozyskiwaniem i ujawnianiem informacji	47	38
Liczba przestępstw zarzuconych policjantom, związanych z pozyskiwaniem i ujawnianiem informacji	116	207

Źródło: Dane własne BSWP

W 2018 r. 38 funkcjonariuszom Policji przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw związane z pozyskaniem lub ujawnieniem informacji - wskaźnik dynamiki w stosunku do 2017 r. wyniósł **81%**. Policjantom tym przedstawiono w 2018 r. 207 zarzutów popełnienia przestępstw związanych z pozyskaniem lub ujawnieniem informacji - wskaźnik dynamiki w stosunku do 2017 r. wyniósł **178%**.

Ujawniane przypadki dotyczą najczęściej celowego przekazywania informacji przez skorumpowanych funkcjonariuszy, ale zdarzają się sytuacje wynikłe z niedostatecznego przestrzegania przepisów o ochronie informacji albo ze zwykłej nieostrożności funkcjonariuszy (a także pracowników Policji) w kontaktach ze środowiskiem pozapolicyjnym, dlatego obowiązki ciążące na policjantach w tym zakresie są im przypominane przez funkcjonariuszy BSWP podczas spotkań i szkoleń profilaktycznych w jednostkach i szkołach Policji. Temu celowi służy również kontynuowanie wręczania słuchaczom szkolenia zawodowego podstawowego, opracowanego *Poradnika dla rozpoczynających służbę w Policji BEZPIECZNY START*, w którym jeden z rozdziałów poświęcony jest przedmiotowemu zagrożeniu i jego negatywnym konsekwencjom.

I.4.4. Udział policjantów w przestępczości narkotykowej.

W wyniku działań BSWP corocznie stwierdzanych jest około kilkunastu przypadków popełnienia przez policjantów tego rodzaju przestępstw. Tym niemniej należy podkreślić, że każdy z tych przypadków stanowi poważne zagrożenie dla społeczeństwa, dobra służby i wizerunku Policji. W 2018 roku, zidentyfikowane zagrożenie w tym obszarze, dotyczyło wyłącznie funkcjonariuszy legitymujących się stażem służby w Policji poniżej 15 lat.

Tabela nr 14

Dane dotyczące funkcjonariuszy Policji, którym przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw związanych z narkotykami w latach 2017 i 2018

	2017 rok	2018 rok
Liczba policjantów, którym przedstawiono zarzuty związane z przestępczością narkotykową	9	9
Liczba przestępstw związanych z narkotykami, zarzucanych policjantom	16	13

Źródło: Dane własne BSWP

W 2018 r. 9 funkcjonariuszom Policji przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw związanych z narkotykami, co oznacza, że ich liczba **pozostała na takim samym poziomie** jak w 2017 r. Policjantom tym przedstawiono 13 zarzutów przestępstw związanych z narkotykami, określonych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii oraz w ustawie Kodeks karny - wskaźnik dynamiki w stosunku do 2017 r. wyniósł **81%**. Należy podkreślić, że liczba przypadków zarzucenia policjantom popełnienia przestępstw związanych z narkotykami, nadal sprowadza się do ok. 10 w skali roku.

I.4.5. Nadużycia w sferze logistyki i finansów Policji; korupcja i „zmowy cenowe” przy zamówieniach publicznych.

W ubiegłym roku intensyfikowano rozpoznanie zagrożeń w obszarze logistyki i finansów Policji, ze względu na kontynuowane przez jednostki organizacyjne Policji działania w zakresie inwestycji i zakupów sprzętu, finansowanych ze środków pochodzących z „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020”, w części realizowanej przez Komendanta Głównego Policji.

Pomimo, że zagrożenie nadużyciami w sferze logistyki Policji pozostaje aktualne, niemniej ich specyfika nie pozwala na zestawienie danych statystycznych reprezentatywnych dla okresu analitycznego,

czy porównania go z innym okresem, ponieważ w ujęciu rocznym wyniki pracy Biura sprowadzają się do ujawnienia nielicznych przypadków nadużyć, zaś proces wykrywczy w tych konkretnych przypadkach trwa nawet kilka lat. Logistyka stanowi natomiast obszar zagrożeń, które mogą generować poważne straty, zważywszy na olbrzymi majątek, jakim zarządza Policja. Najczęściej, pospolite w tym obszarze oszustwa i kradzieże dotyczą gospodarki paliwowej i magazynowej, eksploatacji pojazdów służbowych i należności finansowych (np. rozliczenia delegacji). W zakresie gospodarki magazynowej, także w ubiegłym roku, uwzględniano w prowadzonych czynnościach problematykę rzetelności rozliczenia amunicji służbowej - pod względem zagrożenia jej przywłaszczeniem przez niektórych policjantów (posiadających pozwolenie na prywatną broń palną) do wykorzystania podczas organizowanych przez nich komercyjnych zajęć strzeleckich poza służbą. Ponadto kontynuowano, podjętą w poprzednich latach inicjatywę, mającą na celu przeciwdziałanie i eliminowanie nieprawidłowości w sferze zaopatrzenia Policji, polegającą na weryfikacji tzw. **zakupów podprogowych**, tj. tych, które nie zostały zrealizowane w trybie postępowania o udzielenie zamówień dostaw, usług lub robót budowlanych, zaś ich wartość nie przekraczała ustawowo określonej kwoty 30 tys. euro.

Jednocześnie w analizowanym okresie nadal rozwijano rozpoznanie i zapobieganie zagrożeniu korupcją i innymi nadużyciami w obszarze zamówień publicznych Policji. W tych działaniach uwzględniono dotychczasowe rozpoznanie mechanizmów przestępczych, zwłaszcza w sferze oszukańczych praktyk dostawców towarów i usług, polegających na **tzw. zmowie cenowej wykonawców**. Należy zaznaczyć, że istotą tego przestępstwa, określonego w art. 305 § 1 k.k., jest działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, polegające na utrudnianiu lub udaremnianiu przetargu publicznego poprzez wchodzenie w porozumienie z inną osobą, działając na szkodę właściciela mienia albo osoby lub instytucji, na rzecz której przetarg jest dokonywany - w tym przypadku na szkodę Skarbu Państwa, reprezentowanego przez kierownika jednostki Policji. Na podstawie dotychczasowych doświadczeń należy podkreślić, że dla identyfikacji zagrożenia i zapobieżenia realizacji **zmowy cenowej**, niezbędne jest przede wszystkim zachowanie przez kierowników i pracowników komórek służby wspomagającej, wnikliwości przy analizie ofert, jak również ostrożności przy ich akceptowaniu (zasada „ograniczonego zaufania”).

W celu ograniczania innych nielegalnych praktyk w zamówieniach publicznych Policji, a przede wszystkim zagrożenia **korupcją**, niezbędne jest - obok działań profilaktycznych i rozpoznawczych Biura - zaangażowanie kadry kierowniczej komórek służby wspomagającej. Dlatego też za konieczne należy uznać:

- zwracanie szczególnej uwagi na odpowiednią aktywność podległych policjantów i pracowników, w celu weryfikacji wiarygodności przedłożonej dokumentacji, a w przypadku wystąpienia zastrzeżeń - dopilnowanie, aby od oferentów (dostawców, wykonawców), na każdym etapie organizacji i realizacji, a także odbioru zamówienia publicznego, zażądano wyjaśnień oraz przeprowadzono ich wnikliwą analizę,
- odpowiednie reagowanie na symptomy, mogące wskazywać na przestępcze działanie, w tym sygnalizowanie właściwemu wydziałowi BSWP przypadków, nasuwających takie podejrzenie, a następnie także zapewnienie współpracy z Biurem przy ich wyjaśnianiu.

Ubiegły rok był okresem, w którym na podstawie dotychczasowych doświadczeń, kontynuowano realizację podjętych w 2017 r. inicjatyw, polegających na:

- doskonaleniu współdziałania w zapobieganiu i zwalczaniu nadużyć w obszarze logistyki i finansów Policji z kierownikami jednostek organizacyjnych i szkół Policji, kierownikami i pracownikami komórek służby wspomagającej tych jednostek i szkół oraz KGP,
- przekazywaniu właściwym komórkom organizacyjnym KGP (Biuro Finansów, Biuro Logistyki Policji, Biuro Łączności i Informatyki, Biuro Kontroli, Zespół Audytu Wewnętrznego) informacji i sugestii, wynikających z wiedzy, uzyskanej przez BSWP w związku z wykonywaniem czynności służbowych, które, zdaniem Biura, mogą być przydatne przy realizacji przez te komórki aktualnych zadań w analizowanym obszarze funkcjonowania Policji.

Działania te były i nadal pozostają szczególnie ważne z uwagi na realizowane aktualnie inwestycje i zakupy ze środków, pochodzących ze wspomnianego wcześniej *Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020*, w części realizowanej przez Komendanta Głównego Policji.

I.4.6. Przypadki popełniania przez policjantów poza służbą przestępstw o znacznym ciężarze gatunkowym, m.in. w związku z udziałem w grupach przestępczych.

Sprawy realizowane przez BSWP także w minionym roku świadczą o tym, że zagrożenie tego rodzaju naruszeniami przez niektórych policjantów obowiązującego porządku prawnego pozostaje nadal aktualne. Przypadki, ujawnione w toku spraw prowadzonych lub kontynuowanych przez BSWP wskazują na dokonywanie przez policjantów m.in. następujących poważnych przestępstw:

- usiłowanie zabójstwa, rozbój,
- wyłudzenia na wielką skalę (pieniędzy, nieruchomości), a następnie legalizowanie środków finansowych, uzyskanych w wyniku przestępstwa,
- fałszowanie pieniędzy i udział we wprowadzaniu ich do obrotu,
- nielegalny obrót towarami akcyzowymi, a także nielegalne powielanie i rozpowszechnianie utworów muzycznych i audiowizualnych, wytwarzanie pornografii,
- przestępstwa seksualne wobec małoletnich.

Niektóre z tych przestępstw policjanci popełniali przy ścisłym współdziałaniu z innymi osobami w ramach grupy przestępczej, w tym o charakterze zorganizowanym. Z ustaleń w prowadzonych sprawach wynika, że udział policjanta w ich popełnianiu wiąże się zwykle z wykorzystywaniem faktu służby w Policji oraz nadużywania wiedzy, możliwości służbowych lub zaufania społecznego do popełniania przestępstw lub unikania odpowiedzialności. Z tych względów szybkie wykrycie każdej nieuczciwej osoby funkcjonującej w szeregach Policji, to prawny i moralny obowiązek całego środowiska policyjnego.

W zapobieganiu popełniania tego rodzaju przestępstw dużą rolę odgrywa nadzór ze strony przełożonych, ścisłe przestrzeganie w jednostkach Policji przepisów regulujących ochronę informacji, reagowanie przez otoczenie służbowe policjanta lub pracownika, np. poprzez informowanie wyższych przełożonych albo BSWP - w przypadku wystąpienia wątpliwości co do ich uczciwości, na podstawie zauważalnych symptomów prowadzenia „podwójnego życia”, w tym utrzymywania podejrzanych kontaktów, okazywanego zainteresowania informacjami służbowymi w zakresie niewynikającym z wykonywanych zadań, nagłych nieobecności, a zwłaszcza - ponoszenia wydatków niemających pokrycia w oficjalnych dochodach. Instrumentami, przydatnymi dla przełożonych przy rozpoznaniu niektórych symptomów udziału w przestępczej działalności, może okazać się też weryfikacja oświadczeń majątkowych, a także prowadzenie przez komórki ds. bezpieczeństwa informacji postępowań sprawdzających w celu stwierdzenia, czy policjanci i pracownicy dają rękojmię zachowania tajemnicy.

I.4.7. Przemoc domowa z udziałem policjantów.

Czyny zabronione, polegające na stosowaniu przemocy domowej przez policjantów, są przestępstwami popełnianymi w obszarze zewnętrznych działań, niepozostających w związku z pełnioną służbą w Policji, niemniej problematyka ta pozostaje w zainteresowaniu BSWP. Należy przy tym zaznaczyć, że Biuro nie jest jedyną jednostką organizacyjną Policji, przy udziale której Prokuratura prowadzi postępowania przygotowawcze w sprawach o popełnienie przez funkcjonariuszy Policji takich przestępstw.

Występowanie przypadków stosowania przemocy domowej przez policjantów niewątpliwie wpływa negatywnie na wizerunek Policji, jako formacji powołanej m.in. do ścigania sprawców przestępstw. Dlatego należy podkreślić, że kluczowe znaczenie dla eliminowania tego zagrożenia ma podejmowanie wszelkiego rodzaju działań profilaktycznych przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Policji, których celem jest wprowadzanie, w ramach kontynuowania realizacji *Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinach policyjnych „MOC-tak, PRZEMOC-nie!”*, mechanizmów ochronnych służących przeciwdziałaniu przemocy domowej, jak również zwalczanie wszelkich ujawnionych przejawów przemocy domowej wśród policjantów. Należy także dodać, że główną rolę w tym procesie powinni pełnić ich bezpośredni przełożeni, ponieważ mają największą siłę oddziaływania na podwładnych, możliwość rozpoznawania i reagowania na symptomy takich zachowań, ustalania ich przyczyn i podejmowania działań zaradczych.

Tabela nr 15

Dane dotyczące funkcjonariuszy Policji, którym przedstawiono zarzuty stosowania przemocy w rodzinie w latach 2017 i 2018

	2017	2018
Liczba policjantów, którym zarzucono stosowanie przemocy w rodzinie	21	13
Liczba przestępstw dot. Przemocy w rodzinie zarzucanych policjantom	33	16

Źródło: Dane własne BSWP

W 2018 r. 13 funkcjonariuszom Policji przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw związanych ze stosowaniem przemocy w rodzinie - wskaźnik dynamiki w stosunku do 2017 r. wyniósł **62%**. Policjantom tym przedstawiono w 2018 r. 16 zarzutów popełnienia przestępstw związanych ze stosowaniem przemocy w rodzinie - wskaźnik dynamiki w stosunku do 2017 r. wyniósł **48%**.

I.5. Komentarz do charakterystyki zagrożenia dotyczącego Policji, w oparciu o dane własne BSWP.

Przedstawiony w rozdziale V niniejszej informacji częściowy obraz przestępczości z udziałem policjantów oraz pracowników Policji, a także osób spoza Policji, w latach 2017 i 2018, ilustruje z jednej strony poziom zagrożenia dotyczącego środowiska policyjnego, z drugiej zaś efektywność pracy Biura w tym okresie - przede wszystkim w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępczości. **Odnotowany w 2018 r. spadek liczby podejrzanych policjantów oraz osób spoza Policji**, może świadczyć o wzroście świadomości i odpowiedzialności tych kategorii osób na skutek zintensyfikowanego w latach 2016 - 2017 przez BSWP oddziaływania profilaktycznego (wyrażonego zwiększeniem liczby przedsięwzięć profilaktycznych w tym okresie).

Z tego względu bardzo ważne pozostaje współdziałanie całego środowiska policyjnego w zakresie:

- profilaktyki wewnątrz Policji, a także działań informacyjnych i edukacyjnych, skierowanych do społeczeństwa (mających w konsekwencji ograniczać zagrożenie np. korumpowaniem, nielegalnym pozyskiwaniem informacji, oszustwami, czy innymi przestępczymi działaniami ze strony osób spoza Policji),
- doskonalenia rozwiązań prawnych i technicznych, które mają wpływ na bezpieczeństwo wykonywania czynności przez policjantów oraz sprawną weryfikację zastrzeżeń, zgłaszanych przez obywateli.

II. Priorytetowe kierunki działań BSWP oraz podejmowane inicjatywy na rzecz Policji.

Na podstawie analizy zagrożenia przestępczością dotyczącą Policji, za priorytetowe kierunki działań, realizowanych przez BSWP, należy uznać:

- działania w obszarze kontroli ruchu drogowego,
- działania na rzecz bezpieczeństwa informacji w Policji,
- działania w celu eliminowania zagrożeń, związanych z nielegalnym obrotem i zażywaniem narkotyków przez osoby ze środowiska policyjnego,

- działania w związku z realizacją zamówień publicznych Policji, w tym przeprowadzanych w ramach „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020”, w części realizowanej przez Komendanta Głównego Policji,
- zapobieganie przestępczości dotyczącej Policji.

II.1. Działania w obszarze kontroli ruchu drogowego.

W 2018 r. działaniom **rozpoznawczym i reaktywnym** w tym obszarze towarzyszyła **profilaktyka**, adresowana do policjantów pełniących służbę na drodze, ich przełożonych oraz samych uczestników ruchu drogowego. Biuro kontynuowało w ten sposób wdrażanie w Policji wypracowanych - na podstawie m.in. wniosków z corocznych analiz zagrożeń - kierunków działań, mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw (ze szczególnym uwzględnieniem przestępstw o charakterze korupcyjnym), tj.:

- wzmacnianie nadzoru służbowego wobec policjantów pełniących służbę na drogach,
- edukacja policjantów w zakresie prawidłowego wykonywania i dokumentowania czynności służbowych w obszarze kontroli ruchu drogowego i obsługi zdarzeń,
- podejmowanie przedsięwzięć profilaktycznych, skierowanych zarówno do policjantów, jak również do obywateli, a w szczególności kontynuowanie spotkań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania korupcji we wszystkich komórkach ds. ruchu drogowego i prewencji.

W marcu 2018 r. przekazano do wydziałów BSWP w województwach, na terenie których zlokalizowane są szkoły Policji oraz Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, łącznie 9900 egzemplarzy drugiego wydania, opracowanego *Poradnika dla rozpoczynających służbę w Policji BEZPIECZNY START*, w którym jeden z rozdziałów poświęcony został właśnie przeciwdziałaniu zagrożeniom korupcyjnym przy kontroli ruchu drogowego i właściwemu reagowaniu na sytuacje korupcyjne. Wskazano w nim zagrożenia związane z pełnieniem służby na drodze, starając się uświadomić wstępującym do Policji, że zetknięcie się z nimi jest nieuniknione, zaś z drugiej strony - wskazać właściwy sposób postępowania w sytuacjach, kiedy sami staną się adresatami korupcyjnej propozycji albo świadkami przyjęcia korzyści przez innego funkcjonariusza. Funkcjonariusze BSWP wręczali poradnik w 2018 r. uczestnikom szkolenia zawodowego podstawowego podczas zajęć profilaktycznych w szkołach Policji. Wytypowane wydziały BSWP otrzymały także do rozdysponowania łącznie ponad 1000 egzemplarzy opracowanego *Poradnika dla policjantów pełniących służbę na drogach STOP KORUPCJI*, dedykowanego policjantom wykonującym czynności związane z kontrolą ruchu drogowego i obsługą zdarzeń drogowych. Praktyka wręczania poradników uczestnikom zajęć w szkołach Policji (szkolenia podstawowego i specjalistycznego) jest kontynuowana także w bieżącym roku.

Jednocześnie w 2018 r. wprowadzono ułatwienie w przekazywaniu przez obywateli pocztą elektroniczną, informacji nt. podejrzeń korupcji i innych przestępstw policjantów - poprzez zamieszczenie na stronie www.policja.pl w zakładce BSWP, pod przyciskiem „KONTAKT”, dedykowanej pozycji

pn. „ZGŁOSZENIE”, przy pomocy którego można zgłosić popełnienie przestępstwa m.in. w obszarze policyjnych czynności na drogach.

Odnosząc się do charakteryzowanej problematyki, należy podkreślić pozytywne efekty w aspekcie przeciwdziałania nadużyciom, jakie umożliwia wyposażanie radiowozów w zewnętrzny monitoring, a funkcjonariuszy w nosobne kamery osobiste, ponieważ te rozwiązania techniczne wzmacniają nadzór, zwiększają bezpieczeństwo prawne policjantów wykonujących czynności służbowe, a także stanowią istotne źródła dowodowe w ramach prowadzonych postępowań karnych bądź dyscyplinarnych.

II.2. Działania na rzecz bezpieczeństwa informacji w Policji.

Analiza zagrożenia ujawnianiem informacji służbowych wskazuje, że dotyczy ono zarówno zawartej w konkretnych sprawach wiedzy na temat zgromadzonego materiału i zamiarów Policji, jak też danych zawartych w policyjnych systemach informatycznych, a także innych np. telekomunikacyjnych. Policjanci i pracownicy Policji posiadający dostęp do tych zasobów są potencjalnie zagrożeni presją osób zabiegających o ujawnienie określonych danych. Jak już wskazano w szczegółowej charakterystyce tego obszaru, zawartej w pkt. I.4.3. niniejszej informacji - nie tylko osób ze środowiska przestępczego, ale także biur detektywistycznych, kancelarii prawnych, firm ubezpieczeniowych, mediów. Przede wszystkim do tych policjantów i pracowników Policji kierowane są propozycje ujawnienia informacji, w zamian za różnego rodzaju korzyści. Ze spraw udostępniana jest głównie wiedza o prowadzonych czynnościach policyjnych oraz osobach objętych działaniami operacyjnymi i czynnościami procesowymi, a z policyjnych i pozapolicyjnych baz danych wszelkiego rodzaju zawarte tam dane i inne informacje.

Zauważyć należy, że w celu monitorowania zagrożenia w tym obszarze kontynuowano weryfikację zasadności dokonywania przez policjantów i pracowników Policji wytypowanych sprawdzeń. Kilkuletnia już praktyka prowadzenia tego rodzaju weryfikacji potwierdza jej słuszność, ponieważ w szeregu przypadkach ujawniono brak uzasadnienia dokonania sprawdzeń potrzebami służby, co skutkowało określonymi konsekwencjami służbowymi.

II.3. Działania w celu eliminowania zagrożeń, związanych z nielegalnym obrotem i zażywaniem narkotyków przez osoby ze środowiska policyjnego.

Ze względu na świadomość, jak poważne i wielowymiarowe zagrożenie stwarza angażowanie się policjantów i pracowników Policji w nielegalny obrót środkami odurzającymi lub substancjami psychotropowymi, a także zażywanie przez nich takich środków czy substancji, w 2018 r. kontynuowano zarówno rozpoznawanie i reagowanie na przejawy tego zagrożenia, jak też przeciwdziałanie jego występowaniu.

Problematyka dotycząca niebezpieczeństw i bardzo poważnych skutków, jakie niesie to zagrożenie dla policjanta/pracownika Policji, ale także dla jego otoczenia, stanowi stały element spotkań i szkoleń profilaktycznych, prowadzonych przez funkcjonariuszy BSWP w jednostkach organizacyjnych i szkołach

Policji. Wysoka szkodliwość zagrożenia ilustrowana jest przykładami z praktyki BSWP, które wskazują nie tylko konsekwencje karne i służbowe, ponoszone w takich przypadkach przez osoby ze środowiska policyjnego, ale także skutki w postaci destrukcji życia rodzinnego, stanu zdrowia itp. Jednocześnie przy takich okazjach przypomniany jest obowiązek szybkiego zareagowania przez samo otoczenie służbowe policjanta, czy pracownika, na zauważone symptomy zażywania narkotyków, zainteresowanie ich pozyskaniem, czy utrzymywanie pozasłużbowych kontaktów ze środowiskiem „narkotykowym”, jak również podkreślane są negatywne skutki lekceważenia, czy nawet tolerowania tego rodzaju symptomów.

Rozważane jest podjęcie inicjatywy, mającej na celu wprowadzenie rozwiązań prawnych, które umożliwią przeprowadzanie wobec kandydatów do służby w Policji oraz policjantów, badań na zawartość w organizmie środków psychoaktywnych.

II.4. Działania w związku z realizacją zamówień publicznych Policji, w tym przeprowadzanych w ramach „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020”, w części realizowanej przez Komendanta Głównego Policji.

W 2018 r. kontynuowano planowe działania w zakresie rozpoznawania, zapobiegania i zwalczania przestępczości, związanej z realizacją od dnia 1 stycznia 2017 r. ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020”.

Komendant Główny Policji, w drodze Decyzji nr 83 z dnia 8 marca 2018 r., *zmieniającej decyzję w sprawie obowiązków współdziałania kierowników jednostek i komórek organizacyjnych Policji z Biurem Spraw Wewnętrznych Komendy Głównej Policji w zakresie realizacji „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020”*, zobowiązał:

- Komendanta Biura Spraw Wewnętrznych Policji do sprawowania nadzoru nad czynnościami realizowanymi przez funkcjonariuszy kierowanego Biura, w zakresie realizowania zadań określonych w art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, związanych ze stosowaniem przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2017-2020”;
- kierowników jednostek organizacyjnych Policji, dyrektorów biur i równorzędnych komórek organizacyjnych KGP, Dyrektora Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji, Komendanta-Rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, szkół policyjnych oraz Dyrektora Centrum Usług Logistycznych do współdziałania z Biurem Spraw Wewnętrznych Policji w realizacji tego zadania.

W 2018 r. kontynuowano działania, mające na celu rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie nieprawidłowości (przede wszystkim noszących znamiona przestępstw) przy realizacji wydatków rzeczowych przewidzianych w ramach przedmiotowego „Programu ...”, przeznaczonych na inwestycje budowlane, zakup wyposażenia Policji oraz wyposażenia osobistego i ochronnego policjantów. Realizacja działań

profilaktycznych i operacyjno-wykrywczych przez wydziały BSWP w poszczególnych garnizonach Policji, była koordynowana przez powołany w tym celu zespół funkcjonariuszy Wydziału Analiz i Nadzoru BSWP.

W analizowanym okresie m.in:

- kontynuowano czynności, w tym analizę otrzymywanych - w ramach nawiązanej współpracy z kierownictwem wszystkich jednostek organizacyjnych Policji szczebla wojewódzkiego, szkół policyjnych i właściwych merytorycznie biur KGP - materiałów dot. przygotowywanych i realizowanych inwestycji i zakupów oraz weryfikację sygnałów o możliwych zagrożeniach, a na podstawie wyników tej analizy, w uzasadnionych sytuacjach podejmowano współdziałanie z komendantami właściwych jednostek w celu zapobieżenia i neutralizacji tych zagrożeń,
- kontynuowano spotkania z policjantami i pracownikami komórek organizacyjnych, zaangażowanych w proces modernizacji, poświęcone identyfikowaniu i przeciwdziałania nadużyciom o charakterze korupcyjnym, „zmowom cenowym” i innym oszustwom na szkodę Policji, a także przestępstwom kryminalnym (kradzieżom, fałszowaniu dokumentacji),
- doskonalono realizację opisanych wyżej czynności, poprzez bieżące analizowanie ich przebiegu i efektów oraz wymianę „dobrych praktyk” - podczas prezentowania problematyki na odprawach kadry kierownicze BSWP, w drodze korespondencji prowadzonej pomiędzy terenowymi komórkami organizacyjnymi BSWP a zespołem koordynacyjnym, a także podczas szkolenia dla funkcjonariuszy Biura, zaangażowanych w realizację i koordynację tych czynności, przeprowadzonego przez przedstawicieli Urzędu Zamówień Publicznych,
- przekazywano kierownikom właściwych jednostek organizacyjnych Policji oraz biur KGP, informacje i sugestie, wynikające z wiedzy zebranej przez Biuro, które mogłyby okazać się przydatne przy realizacji przez te komórki, czynności merytorycznych, kontrolnych i audytowych, służących kompleksowemu zapewnieniu prawidłowości realizacji procesu modernizacji Policji.

Systemowe działania dot. przedmiotowego „Programu ...” będą kontynuowane w drodze czynności o charakterze prewencyjnym - poprzez profilaktykę korupcji, oszustw na szkodę Policji i innych nadużyć, poprzez weryfikację uzyskiwanych sygnałów dotyczących zagrożeń w obszarze procesu modernizacji Policji, a także poprzez czynności wykrywcze ukierunkowane na ujawnianie przestępstw w tym obszarze.

Innym działaniem w ramach realizacji zadania, mającego na celu zapobieganie powstawaniu, jak również eliminowanie nieprawidłowości w sferze logistyki Policji, jest kontynuowana przez BSWP weryfikacja tzw. zakupów podprogowych, tj. tych, które nie zostały zrealizowane w trybie postępowania o udzielenie zamówień dostaw, usług lub robót budowlanych, a których wartość nie przekracza ustawowo określonej kwoty 30 tys. euro. Podobnie jak w przypadku innych działań podejmowanych przez wydziały BSWP, prowadzenie czynności w tym zakresie będzie wymagać nadal wsparcia ze strony kierownictwa jednostek organizacyjnych i szkół Policji.

II.5. Zapobieganie przestępczości dotyczącej Policji.

W celu realizacji zadania, określonego w art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, tj. **zapobiegania** przestępczości policjantów i pracowników Policji oraz przestępstw przeciwko obrotowi gospodarczemu popełnianych na szkodę Policji, określonych w art. 296-306 Kodeksu karnego, kontynuowano i doskonalono działania profilaktyczne na rzecz środowiska policyjnego, adresowane do wszystkich funkcjonariuszy i pracowników Policji. Działania te są ukierunkowane przede wszystkim na:

- podnoszenie świadomości policjantów i pracowników w zakresie zagrożeń przestępczością w środowisku policyjnym, z naciskiem na wskazywanie, jak radzić sobie w sytuacjach korupcyjnych,
- kształtowanie przez przełożonych właściwych postaw podległych policjantów i pracowników Policji - poprzez szkolenie i bieżący nadzór, jak również reagowanie na przejawy nieprawidłowości,
- inspirowanie do podjęcia przedsięwzięć prewencyjnych przez inne jednostki/komórki organizacyjne Policji.

Przeciwdziałanie przestępczości wśród policjantów i pracowników Policji odbywa się wielopłaszczyznowo, ale podstawową formą jest i pozostanie systematyczna obecność funkcjonariuszy BSWP w jednostkach organizacyjnych i szkołach Policji. W analizowanym **2018 r.** funkcjonariusze BSWP uczestniczyli w odprawach i spotkaniach z udziałem kadry kierowniczej garnizonów oraz przeprowadzili szkolenia profilaktyczne dla funkcjonariuszy (w tym nowo wstępujących do Policji) i pracowników w jednostkach **433** razy, a w szkołach **71** razy. W trakcie tych bezpośrednich kontaktów przekazali wiedzę o potencjalnych zagrożeniach jak też zapobieganiu im, łącznie **16756** funkcjonariuszom i pracownikom Policji. Ponadto w 2018 r. funkcjonariusze BSWP uczestniczyli w zajęciach organizowanych przez pełnomocników komendantów jednostek organizacyjnych Policji ds. ochrony praw człowieka w ramach *Programu doskonalenia zawodowego lokalnego w zakresie przeciwdziałania stosowaniu tortur*, które są realizowane w oparciu o pakiet edukacyjny, opracowany z inicjatywy Pełnomocnika Komendanta Głównego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka przy udziale m.in. BSWP.

W związku z potrzebą doskonalenia realizacji opisanych wyżej działań, w grudniu 2018 r. w BSWP został powołany zespół, który zainicjował opracowanie - w oparciu o dotychczasowe doświadczenia - nowych materiałów, służących zapobieganiu zjawiskom przestępczym i kryminogennym dotyczącym funkcjonowania Policji, które będą wykorzystywane przy prowadzeniu zajęć w jednostkach organizacyjnych i szkołach Policji. Mają one m.in. zawierać aktualne przykłady, ilustrujące zagrożenia, jakie wystąpiły w służbie prewencyjnej (w tym pionie ds. ruchu drogowego), w służbie kryminalnej i śledczej, a także w służbie wspomagającej. Zostaną one następnie przekazane do wydziałów BSWP w formie umożliwiającej ewentualną modyfikację dla dostosowania zakresu do profilu uczestników zajęć, a także indywidualnych potrzeb funkcjonariusza prowadzącego te zajęcia.

BSWP na bieżąco korzysta także z pozostałych wypracowanych środków oddziaływania profilaktycznego, przede wszystkim w postaci wystąpień do kierowników jednostek i komórek organizacyjnych Policji, w sytuacjach, gdy dostrzeżone zostaje występowanie patologii albo czynników

kryminogennych, a podjęcie właściwych działań zapobiegawczych pozostaje w gestii przełożonych. W 2018 r. skierowano takie wystąpienia **91** razy, często wskazując jednocześnie propozycje działań zaradczych.

Ponadto, w zakresie szeroko rozumianego zapobiegania przestępczości dotyczącej Policji - z udziałem policjantów i pracowników Policji, a także niektórych przestępstw dokonywanych na szkodę Policji przez osoby spoza niej, BSWP w 2018 r., prowadziło lub uczestniczyło - we współpracy z pomiotami policyjnymi i pozapolicyjnymi - w szeregu innych działaniach lub inicjatywach, w tym o charakterze:

prawnym i organizacyjnym:

- zainicjowano wydanie Zarządzenia nr 62 Komendanta Głównego Policji z dnia 8 listopada 2018 r. *w sprawie organizacji, rzeczowego i miejscowego zakresu działania oraz zasad współdziałania Biura Spraw Wewnętrznych Policji z innymi jednostkami Policji*²,
- przedstawiciel BSWP uczestniczył w wypracowaniu przez zespół utworzony Decyzją nr 234 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 września 2017 r. *w sprawie powołania zespołu do opracowania projektu koncepcji w sprawie zwiększenia ochrony prawnej funkcjonariuszy Policji podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, szeregu propozycji i rekomendacji, w tym w zakresie zamian przepisów prawa,*
- przedstawiciele BSWP uczestniczyli w pracach V Rundy Ewaluacyjnej Grupy Państw Przeciwko Korupcji (GRECO), poświęconej ocenie Polski pod względem zgodności ze standardami Rady Europy w zakresie zapobiegania korupcji i promowania uczciwości w organach ścigania,
- przedstawiciel BSWP uczestniczył w pracach zespołu utworzonego Decyzją nr 41 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 marca 2017 r. *w sprawie powołania zespołu do opracowania wewnętrznej polityki antykonfliktowej Komendanta Głównego Policji,*

informacyjnym i edukacyjnym:

- opracowano i zamieszczono na stronie internetowej BSWP „*Informację o funkcjonowaniu Biura Spraw Wewnętrznych Policji oraz o zagrożeniu przestępczością w środowisku policyjnym w 2017 r.*” przeznaczoną dla ogółu obywateli. Jej coroczne publikowanie ma za zadanie m.in. uświadamianie społeczeństwu negatywnych skutków nakłaniania policjantów do przekraczania uprawnień lub

---

² zastąpiło ono Zarządzenie nr 21 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 maja 2017 r. *w sprawie metod i form wykonywania niektórych zadań w Policji przez funkcjonariuszy Biura w sprawie metod i form wykonywania niektórych zadań w Policji przez funkcjonariuszy Biura Spraw Wewnętrznych Komendy Głównej Policji oraz związanych z tymi zadaniami obowiązkami policjantów i pracowników Policji,* zmienione w drodze Zarządzenia nr 37 Komendanta Głównego Policji z dnia 8 marca 2018 r., *zmieniającego zarządzenie nr 21 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 maja 2017 r. w sprawie metod i form wykonywania niektórych zadań w Policji przez funkcjonariuszy Biura Spraw Wewnętrznych Komendy Głównej Policji oraz związanych z tymi zadaniami obowiązkami policjantów i pracowników Policji,* które weszło w życie z mocą od dnia 27 stycznia 2018 r.

niedopełniania obowiązków, a tym samym zapobieganie kierowaniu wobec nich propozycji korupcyjnych,

- kontynuowano udział w realizacji inicjatywy Pełnomocnika Komendanta Głównego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka, polegającej na włączeniu do programów lokalnego doskonalenia zawodowego jednostek organizacyjnych i szkół Policji *Programu doskonalenia zawodowego lokalnego w zakresie przeciwdziałania stosowaniu tortur.*

***Opracowano w Wydziale Analiz i Nadzoru
Biura Spraw Wewnętrznych Policji***